

NOSALTRES SOLS!

PUBLICACIÓ ADHERIDA A LA UNIO CATALANISTA

15 cts.

OFICINES: CANUDA, 14, pral.

Any I — Núm. 15 — BARCELONA, dissabte, 11 de juliol de 1931

Preu: 15 cts. — Tallers, Om, 8 - Tel. 19754

EDITORIAL

La Bandera

Diumenge passat, i amb assistència de les nostres autoritats catalanes, se celebrà la jura militar de la bandera. Exit, coronat d'ovacions. Com Maragall, podem dir, davant d'aquella gentada inconscient:

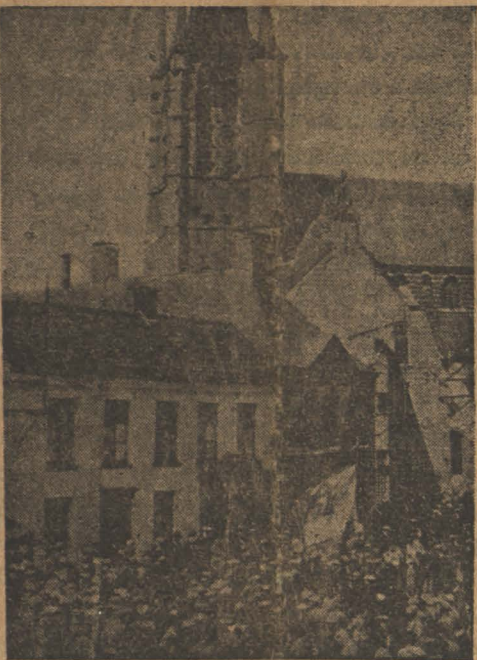
Toquen les trompetes—vénen els soldats
avançant en amplies—rengles violats,
Alta la bandera—lluïu sobre l'estol,
altes lluen totes—les armes al sol.

I així, entre mig de crits i aplaudiments, Barcelona, cap i casal de Catalunya, presidida pels seus representants autèntics, es regia amb tota solemnitat, i una vegada més, la cadena que l'amarra a l'esclavatge, avui mes indigne que l'anterior.

La bandera? La bandera simbolitza la Pàtria. I hem repetit que la Pàtria es solament una i indivisible, com la mare, que solament se n té una. Llavors, la nostra bandera, la nostra! ha estat, es i serà una. L'altra serà tan respectable com vulgueu, però no serà mai la nostra. L'altra podrà ésser canviada avui en bandera de llibertat; però aquesta llibertat no ha estat tampoc la nostra. Sens na desuïrat d'un tira, però resta en peu tota una tirama. Llibertat? La llibertat de l'home és incompleta; encara mes, no hi ha llibertat quan la llibertat política i espiritual del grup ètnic o nacional es encara esclava. Llibertat, de què? On es el respecte a l'autodeterminació de Catalunya? On es la llengua catalana oncia per a Catalunya? On son els càrrecs públics oficials, duts per catalans? El testament d'un català, fet a les hores de la mort, ha d'ésser redactat en el suplici espiritual d'una llengua forastera! L'ensenyament català als nostres nois catalans té d'ésser—i encara mercès de l'os que ens nan tirat per sota la taua!—bilingüe; i a aquests infants no se'ls pot ensenyar encara aquestes paraules: LA TEVA PATRIA ES CATALUNYA!

Llibertat, de què?... La llibertat de perdurar contents dins el nostre esclavatge. La vinguada dels dos ministres del Govern provisional de la República Espanyola, a Barcelona, a pregar a Macià que retires ço de la República Catalana, vol dir que la bandera d'Espanya no serà mai una bandera de llibertat. Si tot una bandera de llibertat, la nostra voiguda i estimada germana Euzkadi seria avui una República Basca, i les metralladores espanyoles no s'haurien encarat davant les seves banderes aixecades pacíficament. Galícia—la censura de la llibertat republicana ha privat de saber la realitat—tindria definitivament consolidada i reconeguda la seva República. Llibertat, a Espanya? La raixa dels jesuïtes que avui es vol expulsar la porten tots els militars, tots els polítics, tots els intel·lectuals espanyols. No hi ha res més genuïnament espanyol que els jesuïtes. Tenia rao Airones de Borbó, quan durant la dictadura s'encarà al superior dels jesuïtes del Col·legi de Deusto i li digué: "Esta raza es española, y como descendiente que soy de Carlos III, no consentiré que el separatismo la desgarre!" Aquesta faixa la porten lligada a l'ànima Unamuno i Indalecio Prieto. Sois la bajaneria dels "amigos del pueblo" de la Font del Lleó pot creure que aquesta faixa és una bandera de llibertat. La bajaneria i la inconseqüència. I la inconseqüència duta per la covardia; perquè els camins de la veritable llibertat d'un poble són camins de dolor i de sacrifici, i no s'hi pot anar amb automòbils esplèndids pagats pel "pueblo soberano". Creure que Espanya donarà a Catalunya la seva llibertat és ésser sord i cec de conveniència. No n'hi ha ni un, dels homes avui representatius del poble català, que cregui que de Madrid ens donin ni la meitat del que de justícia correspon a Catalunya. La llibertat de Catalunya morí per la força de les armes i sota la subjugació de dos poders monàrquics, despotes i opressors. Si la República Espanyola fos essencialment liberal, hauria reparat immediatament i sense subterfugis aquesta llibertat perduda. La primera República Espanyola denegà aquesta llibertat a Catalunya i a Euzkadi. La segona República començà a befar impunement la llibertat dels catalans, i dels bascos. On és la llibertat d'aquesta bandera, senyor Aiguader, Alcalde de Barcelona?...

Per nosaltres, aquesta bandera és, encara, el drap mortuori que embolcalla totes les mòries sepulcrales de l'Escorial. Els morts manen, i aquest morat de Castella no serà mai el símbol de Castella lliure i llibertadora. sinó l'esperit d'opressió, l'ànima àrida i ascètica de les planícies castellanes, que empena el voler tradicionalment tirànic de totes les jerarquies espanyoles. El seu color morat diu als quatre vents, espetegant, aquelles paraules de Cànovas del Castillo: "Que vuestro patriotismo sea... melancólico... implacable..." Implacable! Heu-vos ací la llosa sepulcral d'Espanya caient damunt les llibertats naixents! No. No és la monarquia desapareguda la que tirantitzava. Es la raça. Si la raça hagués tingut un esperit liberal, la monarquia que la representava haguera desaparegut fa anys. Ha caigut Alfons de Borbó i resta un Unamuno i un Valle Inclán, que és encara pitjor, car són de qualitat intel·lectual superior. Aixequem, els catalans, la pancarta d'aquest Estatut miserable i ignominiós i vil prova de la nostra mediocritat espiritual, i fins per anar en contra d'aquesta trista almoïna que demanem—Oh! revolucionaris de "L'Opinió"—, s'aixecarà tot Espanya contra nosaltres. L'Espanya liberal, republicana, generosa!... La d'aquesta bandera de llibertat, que simbolitza un Estat en peu de guerra contra la veritat històrica i la justícia incompleta. De 1714 ençà és una cosa trista ésser català; però mai com ara hom sent la vergonya de l'esclavatge, junyit per mans catalanes i per homes que diuen defensar la Pàtria. Sota les flors amb què han coronat Catalunya hi ha les espines i l'I. N. R. I. més ignominiós posat pels homes catalans. Fins quan estarem disposats a tolerar-ho, patriotes?

Inaugural d'un Club Autonomista Flamenc a Gheel (Flandes)

Flandes irredempta

Cançó de mort i d'amor de Cristòfor Rilke
per RAINER M. RILKE

(Fragment.)

Cavalcar, cavalcar, cavalcar, de dia, de
[nit, altre cop de dia]
Cavalcar, cavalcar, cavalcar...
El coratge és las; però el desig tan gran!
No hi ha més muntanyes; a penes un sol

Res no s'atreveix a aixecar-se en la plana
[immensa]
Cabanes arraulides, vora els torrents fan-
Enlloc ni una torre. [gosc]
I sempre el mateix aspecte.
Els ulls són de massa.
Solament a la nit, hom es creu recordar-

Qui sap si de nit repassem el camí fet de
sota el sol estranger?... [dia]
Es possible. El sol és pesat com al nostre
país durant l'estiu.
Era l'estiu quan nosaltres diguérem el
[nostre adéu-siau].

Les robes de les dones brillaren molt
en mig de la verdor dels camps. [temps]
Fa molt temps que cavalcuem.
Ara devem ésser a la tardor, potser.

DOCUMENTAL

Vers la llibertat dels pobles...

Què passarà a la Bessaràbia?...

per DUDLEY HEATHCOTE

Bessaràbia, poble discutit per dues tiranies: la República Soviètica Russa i les dictadures Sud-Oriental.

La regió de la Bessaràbia talment avui està constituïda, forma una unitat geogràfica completa. De tots els seus costats, exceptuat el Nord-Oest, està rodejada de fronteres naturals. Ocupa tota l'àrea compresa entre el Dniester, que la separa de la Polònia i de la Rússia, el Pruth, que la separa de la Moldàvia i de la Valàquia, el Danubi i la Mar Negra. La determinació de les seves fronteres ha donat sempre lloc a grosses dificultats, i fins a la fi del segle XVIIIè solament es denominava Bessaràbia la part de la "província" compresa entre el Pruth i el Dniester al Sud de Bender (Tighina), que s'incorporà temporalment a la Valàquia a la fi del segle XIIIè per Ladislau Bessarab. Foren els russos que l'anomenaren així per primera vegada, a fi d'establir els seus drets sobre aquesta "província" i per a diferenciar-la de la Valàquia pròpiament dita.

La història de la Bessaràbia està estretament lligada a la dels dos principats romanesos dels quals en té molts fets anàlegs. Es impossible de comprendre el problema de la Bessaràbia, sense conèixer, encara que sigui a grans línies, la història de la Moldàvia i de la Valàquia (1).

La Bessaràbia avui pot ésser dividida en tres grans zones ètniques: una zona septentrional, on els rutenis i els jueus hi dominen; una central on la població moldaviana en forma el bloc més nombrós; una llarga "província" meridional que recorda la Macedònia per la mescla de diverses races, búlgara, turca, moldaviana, alemanya, rutènica, grega i russa. La raça més nombrosa de la Bessaràbia està composta de moldavians que ascendeixen a més de dos milions, que representen el 70 per 100 de la població total. Segons les estadístiques més recents, els altres grups ètnics, es componen així:

Jueus: 270.000.
Alemanys: 70.000.
Búlgars: 60.000.

(1) N. de la R. — Vegi's, per a consultar-ho: "Les Romaines", per D. Draghicesco.

—No; per molt que et disfressis, ja no pots enganyar-me. Et conec massa!

VIBRANT

Russos: 85.000.
Rutenis, cossacs, ukranians: 285.000.
Turcs: 30.000.
Altres nacionalitats: 200.000.

La composició mixta de la població bessarabiana explica fàcilment el desig dels russos que han tingut sempre de fer-se seva la Bessaràbia. La política que avui segueixen els Soviets és la vella política dels tsars, encaminada a l'ocupació russa de Constantinoble i dels Estrets de la Mar Negra. Passem a la impressió que em produí el meu darrer viatge, i comencem per dir que les iHusions soviètiques em semblen del tot iHusòries.

La Bessaràbia és, abans que tot, un país rural, i els pagesos que es reparteixen les seves terres servibles representen un 85 per 100 de la població total. La primera impressió que se'n treu de l'examen el més superficial del país, és que la situació econòmica del pagès bessarabià ha considerablement millorat, després de la unió voluntària amb la Romania (Assemblea de Kichinev, en 9 abril 1918).

Examinem la situació que tenia durant el règim rus. Impossibile d'imaginar un sistema de propietat rural més inic i més perillós. A aquesta època, a excepció de 300.000 pagesos propietaris que es reparteixen les terres d'1.000.000 d'hectàrees, la majoria dels pagesos són veritablement proletaris camperols, que quasi no tenen dret a viure, perquè són matèria explotable. Dos mil propietaris russos posseïen la resta de la terra bessarabiana.

En aquesta situació, s'explica les facilitats que els russos comunistes trobaren el 1917, aprofitant la injustícia latent en la massa rural. Aquest estat d'espirit explica la temptativa de constituir-se en república autònoma, sota la protecció de la federació soviètica. Aquesta predisposició no durà molt temps. Els russos, opressors ja de la Bessaràbia durant el tsarisme, ara tornaren a deixar la seva petjada esclavitzadora. Afusellen, van al pillatge, cremen les cases camperoles, pel gust de fer-ho, sense altre pla que el de dominar pel terror. Alguns intel·lectuals de Bessaràbia han col·laborat amb ells, enduts per l'obsessió d'una ideologia nova. L'endemà que els russos marxaren, els pagesos es redreçaren, i des d'aquest moment assistim a un canvi complet dins l'espirit de la població. El poble, desenganyat, no desitja formar més part de la Federació Soviètica i s'uneix a la Romania, a la qual la lliguen llaços històrics i causes comunes. Però ara, la Romania està sota la influència de les Dictadures Sud-Orientals, i l'espirit del poble tampoc no es pot desenrotllar lliurement. Amb tot, si es compara la situació actual del pagès amb l'anterior, es pot veure a cop d'ull la transformació radical que s'ha operat en la vida econòmica. Aquesta millora fou precedida d'un període molt precari. Esdevinguts ciutadans de la Romania, els proletaris de 1913, es veuen tot seguit transformats en propietaris independents, mercès a la reforma agrària votada en 26 de novembre de 1918, que va repartir entre els pagesos totes les terres expropiades per causa d'utilitat pública. Sembla, però, que aquests petits propietaris hi troben escassos beneficis. Els romanesos tenien l'obsessió d'industrialitzar el país, i abandonaven a les seves forces aquests petits propietaris rurals. Es creien que repartint-los la terra ja era tot. Els calia un cert temps per adaptar-se a la seva nova situació. Els calia comprar llavors, bestiar, eines i màquines de treball agrícola. Deixats a les seves minúscules forces, la seva situació esdevenia més crítica cada dia. Altrament, la guerra i la post-guerra havien deixat malament moltes d'aquelles terres. Els camins veïnals estaven deteriorats, les carreteres en temps de pluja es convertien en torrents, i les vies fèrries eren deficientes i insuficients. Les vies es diferenciaven de les de Romania, i el transport agrícola esdevé impossible. Del costat de Rússia tenen la porta tancada al pas dels productes agrícoles de la Bessaràbia. Quan a força de treball i de penalitats obtenen una collita bona, no en poden treure gran profit, degut a les servituds nombroses que graven el seu treball, impostos sobre l'exportació, contribucions d'Estat, manca de crèdit agrícola, etc.

Un cop pujat al poder el Partit Nacional Agrari, una millora remarcable es produeix tot seguit en la situació del camperol bessarabià, mercès a la política nova que inspira aquest partit. Any darrera any, constata aquest progrés. La utilització de la terra s'eixampla, els camps sembrats augmenten amb rapidesa, l'obertura de nombroses escoles amb ensenyament agrícola permet als pagesos de millorar les seves coneixences tècniques. Els petits propietaris, mercès a les cooperatives i al crèdit agrícola, poden ja comprar-se les llavors i les eines necessàries i també el bestiar. Es constata també una millora sensible en la qualitat dels productes, i tots aquests productes troben una més fàcil sortida a l'exterior, degut a l'arranjament de carreteres i camins. Durant el meu viatge he recorregut els principals centre agrícoles entre Chisinau i Bender; d'aquesta darrera població jo he anat a Cetatea Alba, vorejant el Dniester. Per tot arreu jo he tingut la impressió d'un poble en ple renaixement i content de la seva llibertat nacional. Amb tot, encara la propaganda bolxevista s'hi accentua, amb l'esperança que hi influïran els 300.000 moldavians que romanen en el país l'indant del Dniester. No obstant, tota aquesta població germana i veïna de la Bessaràbia està amb un esperit completament hostil als Soviets. De nit els moldavians fugen de l'esclavatge soviètic i travessen el riu Dniester, i van a trobar els seus germans lliures de Bessaràbia. D'un costat, una població que, després de llargues dificultats, comença a entreveure una certa prosperitat. De l'altre, una massa de propietaris rurals que, en nom d'una mística nova, són sotmesos a un despotisme cruel i arbitrari. Desposseïts de tota propietat i enquadrats per força en explotacions agrícoles col·lectives, reduïts al número de bèsties de treball, esclaus d'una ideologia que esclavitzava, tortura i empresona, són elements els més eficaços perquè la Bessaràbia, en lloc de guaitar vers la Rússia, en senti un allunyament cada dia més sensible.

Les poblacions que jo he visitat d'aquestes comarques agrícoles no poden ésser més pintoresques i atraïents. Tot respira bonhomia. Res no fa creure que aquí s'hi pugui desenrotllar els drames soviètics. Cases petites cobertes de fullatge i de flors, i fetes amb fustes exteriorment esculpides. Cada casa té el seu jardí, la seva entrada amb boixos retallats, el seu hangar, els galliners, els pellers daurats... Les façanes són pintades, algunes, amb colors vius com a Eslovàquia, tot un conjunt camperol agradable... I no obstant, la Rússia Soviètica té la seva mirada damunt aquest país, que tant ha sofert per la seva felicitat i autonomia. L'ombra tràgica de Rússia, que en nom de la igualtat humana vol apoderar-se d'aquesta terra, és núvol amenaçador que tot just apunta allí en un recó del cel pur de la Bessaràbia. En nom dels tsars, fou esclavitzada abans. En nom de la Revolució Social, serà potser novament esquarтерada!

L'expansió de Catalunya

II

Les característiques d'una Catalunya íntegrament lliure no serien, n'estem segurs, ni imperialistes (l'essència ètica individualista del nostre poble no ho consentiria), ni hermeticament nacionalistes, car això estaria en pugna amb el nostre ben definit universalisme.

Del que no cal dubtar és del formidable dinamisme expansiu que l'abrandaria, i de la necessitat que tindriem els catalans de donar un llit a la riuada d'energies polítiques, culturals i comercials en super-producció, que de no tenir adequada sortida, sobreixirien, determinant inútils i perillosos embrutiments que inundarien el propi solar.

Isolades les Castelles, comprovat com tenim que les energies esmerçades en fer néixer cultura i col·laboració en els ermots de la "meseta" central resten estèrils o llastimosament infecundes, les nostres possibilitats Ibèria endins restarien enormement simplificades.

D'una part, la reconstrucció de la gran Catalunya peninsular i insular hauria d'ésser la nostra més immediata tasca cultural i política, i resulta molt difícil de creure que des d'Alacant fins a Felanitx, una aproximació a Barcelona no oferiria a valencians i balears, amb règim federatiu, molts més avantatges que la permanència llur al feu unitarista de Madrid.

Pel que al Nord afecta, més que ningú, els aragonesos tindrien la paraula.

la. Una federació catalano-aragonesa oferiria un sens fi de possibilitats als catalans per arribar a una entesa confederal amb Euzkadi, cosa gairebé impossible de gestionar i obtenir, d'existir en estrangeria la franja territorial aragonesa. Hem de remarcar, però, que la mentalitat aragonesa, sigui per l'atàvica influència cultural i política de Catalunya, en primer terme, i de Bascònia després, sigui per pròpies característiques ètniques, és ben lluny d'estar absorbida per la força assimiladora castellana.

Però la més interessant de les possibilitats d'una nova Catalunya, l'hem de cercar en una molt possible i molt lògica expansió ultra-pirenenca, ja que no podem oblidar aquells membres arrencats per la força bruta del nostre cos i que porten sang de la nostra sang i carn cellulada així mateix ben nostra, i que es mou i es nodreix d'una ànima que, malgrat l'uniforme franquès, resta més prop de nosaltres que del "franchiman", com és despectivament designat per perpinyanesos i tolosencs l'elegant parisenc unitarista.

Un acostament catalano-provençal té moltes més garanties de reeixir que tot l'hispano-americanisme tronat dels fantasiosos castellans, que no volen comprendre el difícil que resulta estrènyer la mà de la víctima amb la pròpia, encara bruta de la sang amb què se l'esquitxà en creuar cínicament la cara dels que imploraven una engruna de llibertat.

M. CARRERES

Per a l'exèrcit de Catalunya

Patriota! Tu que llegeixes assíduament les planes d'aquest periòdic, on hi ha tot el foc sagrat de l'amor patri, et crido perquè ajudis l'"Exèrcit Català".

Tu, patriota, saps prou bé que no som militaristes; saps prou bé, però, que Catalunya té lligades unes cadenes que deixen en la seva carn el solc dels seus grillons i saps prou bé que aquests grillons sols cauran per mitjà del foc de les armes. Això seria prou per justificar la formació de l'Exèrcit de Catalunya; però cal que a tu et parli encara de les coses que han omplert tants cors d'esperança. Cal que et parli d'aquesta concòrdia que emmquina l'espirit català; cal que et digui sense embuts que aquesta concòrdia és forjada amb l'escòria política; cal que et digui que mai a Catalunya no hem tingut polítics nacionalistes; cal fer-te veure que tots els homes que amb el nom de nacionalista català s'han llançat a la palestra, quan ha arribat l'hora d'actuar com a ver nacionalista, han fallat. Cal que et digui, doncs, que per motiu del fracàs sorollós dels nostres homes que sempre ens han representat en política, ha esdevingut un mite això de la concòrdia; cal que et digui que això és un estupefactant administrat al nostre poble; i cal, doncs, rebutjar-lo.

Per això, germà patriota, et crido, perquè ajudis l'Exèrcit Català; et crido perquè s'apropen els moments decisius en què caldrà que el poble català trenqui per sempre el seu esclavatge; però per això calen diners. Ens cal equipar els nostres soldats, ens cal procurar-nos bones eines; hem de fer una guerra per guanyar; no volem fer una guerra per perdre. Recull, entre tots els catalans amics teus, els cabals que puguis, i porta'ls a NOSALTRES SOLS, aquest nucli separatista format per la joventut rebel de Catalunya.

Pensa que l'equipament costa moltes pessetes, i cal que no siguis gasiu amb la teva aportació. Pensa que és en defensa d'aquesta terra, pàtria de la llibertat, far lluminós de la democràcia, foguera inexhaurible de la llibertat.

Has de saber que els irlandesos, l'exèrcit irlandès, feren una crida a tots els patriotes per cobrir un emprèstit i que el cobriren sobradament. Has de saber que recolliren més d'un milió de lliures esterlines, per a fer la guerra que guanyaren.

Avui, doncs, és l'Exèrcit Català, el que fa la mateixa crida i et diu amb tota la seva força:

"Per la llibertat de Catalunya, per la llibertat de tots els catalans, recull els diners que necessita l'Exèrcit Català."

R. DALMAU FERRERES

Parlem-ne

En unes declaracions fetes per Marcellí Domingo, després de les eleccions, diu senzillament que a Catalunya han estat esquerristes, i no catalanistes, com molts es creuen; doncs bé; heu de saber, Marcellí Domingo, que esteu completament equivocat. I sàpiga per endavant En Domingo que el 90 per 100 que votaren En Macià ho feren com a separatistes, i no com a federals ni esquerristes, com vós preteneu; ara que els que votaren En Franco ja és completament diferent, puix n'hi havia de tots els colors; però això ja no és català.

I la prova que no ha estat un èxit esquerrista, us ho demostra que a més de l'esquerra es presentava un altre partit, que era d'extrema esquerra, i francament, ha tingut un nombre de vots bastant reduït; però sí que us diré que ha estat un moviment democràtic i catalanista.

Però vós, Domingo, no us creieu

que perquè En Macià, actualment, digui que és federal, gairebé ningú no s'ho empassa, o almenys els separatistes estem convençuts que En Macià i En Gassol són i seran sempre separatistes.

Ara, que no podem dir el mateix de tots els que componen l'esquerra republicana, que encara no sabem si és catalana o de l'altra banda; puix fa l'efecte com si fos una patum; perquè no us cregueu que perquè heu fet un decret creant el bilingüisme a Catalunya, éns en fiem gaire de vós, puix nosaltres els catalans no podem mai admetre que les lleis ens siguin imposades de Madrid estant, ni d'enlloc; totes les lleis, a Catalunya, han d'ésser fetes senzillament dintre el territori català, i tot el que sigui de fora no serà res més que una cosa provisional i artificiosa; i sapigueu i entengueu bé, Marcellí Domingo, que els separatistes catalans no estarem mai disposats a acatar les vostres lleis ni les de cap ministre de fora Catalunya, tant si és d'esquerra com si és de dreta, que per a nosaltres són tan reaccionaris els uns com els altres.

Joan TORRENT

ESTUDIS D'ORGANITZACIÓ

L'home d'acció i el cap

pel General Rampont

(Continuació.)

Admetem una retirada de l'enemic —i la persecució d'un batalló en desordre per una companyia ben comandada; la moral dels adversaris ja no resta més en equilibri. Un ordre així és normal, a condició encara de deixar en plena iniciativa l'executant.

De tot això se'n treu una ensenyança colpidora; hi ha sempre un esforç mínim a desplegar per aconseguir normalment una acció determinada. Si es resta per sota d'aquest esforç, hom en rep una dura pèrdua (sovint irremediable, ja que, a la guerra, es sacrifiquen vides humanes). Sobrepassant aquest esforç, es corre el risc de la disbauxa i el desordre.

—

Els errors en el càlcul dels temps ni menys freqüents ni menys perjudicials; car és precis també un mínim de temps per aconseguir una acció determinada.

Si es necessita per mitjà d'una grua, transportar un bloc de pedra de deu tones d'un carro a un vagó, emprant quatre homes, existeix un espai mínim d'execució, en la duració del qual totes les impaciències del cap sols servirán per envitricollar la maniobra i àdhuc fer-la fallir.

Es precis recordar les demandes intempestives de dades que seguien a penes desenrotllat un atac, fetes per caps impacients, al curs de la guerra?

Es precis recordar també els casos freqüents, a la guerra, que les ordres d'atac del comandament eren arribades a l'executant després de l'hora prescrita per l'atac?

El cap no havia comprès en els seus càlculs la durada de la transmissió de l'ordre, ni atès el retard sistemàtic que infligeix a una ordre el pas pels diversos graons d'intermediaris.

Camiseria

Corbateria

J. Rodríguez i Casals

Ronda Sant Antoni, 78
(davant del carrer Muntaner)

BARCELONA

Els màrtirs inèdits

Hi ha catalans d'aquells purs, nacionalistes de soca i arrel, que sense que ningú se'n doni compte, treballen pel triomf de la causa catalana d'una manera quieta, amagada, però ferma i contundent. Aquests són els màrtirs inèdits, puix més d'una vegada s'han trobat que en anar per escampar la llavor patriòtica, s'han vist beïats en la seva cara, i per l'amor intens que senten ells per Catalunya, l'han aguantat estoicament, i per aquest motiu reben el nom de màrtirs inèdits.

Vuigues tu, germà català, ésser d'aquests màrtirs; cerca el camí per on hi n'agrin les espines de la incomprensió, perquè amb el teu exemple, voltejat d'humilitat, de sinceritat i de voluntat, els incomprendibles, veient-te, compreguin allò que tu els has d'anar incuicant dins de llurs cors, no saturats encara d'amor a la seva pàtria.

Són inèdits aquells que, agafant uns quants companys, cerquen la manera de fer-los veure que es precis que la pàtria sigui lliure, i no solament precis, àdhuc també necessari, i no solament per una causa, sinó per totes les que hi pugui haver. Fes-ho, no temis que et faci mal que els altres, oint-te parlar, et donin per contesta la befa i l'escarni; si ets bon català, com que tindràs dins de la teva testa la figura de la pàtria esclavitzada, ella et servirà de guia, ella t'aconsejarà en veure la teva poca fortuna; però no temis; segueix avant, lluita, frisa, alligona a tots, amb l'exemple, amb la constància, amb la tenacitat més implacable.

No vulguis que et senyalin com un màrtir voltejat, abans de morir, de glòria, no; fes que entri el desig nacionalista dins del cor dels altres germans, però que no se'n donin compte, que no vegin directament que ets tu,

el que els has fet voler-ho, no; procura, amb l'exemple teu, que llur cor vagi compenetrant-se de l'ànima de llibertat.

Fes-ho, germà, que Catalunya t'ho demana; jo parlo en nom d'ella, i crec que ho faig sincerament, perquè sento tothora el seu batec, em sembla que comprenc el seu crit anguniós, el seu prec, i ensems, no la seva amenaça, no; puix una mare bona no amenaça mai, sinó que perdona; però crec oir la seva súplica, el seu plany; i tu, germà català, per què no l'escoltes? Per què restes fred?

No; escolta'm; no a mi, sinó a la mare, que et diu que vol que siguem els màrtirs inèdits, aquells que ningú no sap qui són, però que veuen que tenen molta força, que tenen molt dins del seu cor, perquè hi tenen l'amor a la seva pàtria, l'amor a la llibertat, i que aquest amor, i aquest desig que senten, els dona la força necessària per dur a cap allò que s'han proposat. Vulgues ésser inèdit, que hom sapiga que hi ha un català—tu—que fa tasca en pro de la nacionalització dels catalans; però que no saben qui és, que ningú no el coneix; però que quan parlen d'ell—tu—, saben que és sincer, que és noble, que té un cor generós per a tots, que és comprensiu, és a dir, que és mirall del pur nacionalista, que és un mirall on s'hi poden veure totes les cares nobles.

Camina també, germà català, per aquest camí del món, i per Catalunya, i escampa allí on puguis la saba, aquesta cosa tan necessària per tal que els nostres germans se sentin compenetrats amb les nostres idees, i pensa que la millor manera de defensar els nostres ideals és fer-ho amb noblesa i lleialtat, i d'aquesta manera pensa que la nostra terra arribarà a esdevenir lliure.

UN PELEGRÍ

L'emigrant

En aquells temps—enyorats potser?—de les dictadures primoriveristes, anàvem per les nostres vies més cèntriques escoltant els diversos músics que, amb sengles i distints instruments, sonaven cants nostrats, els uns alegrois, els altres plens, curulls de tristesa. I d'entre els darrers, aquell que més ens plaia de sentir i que seguíem amb la pobresa de la nostra veu, és el de la bellíssima melodia que sabé—tants anys ha!—aplicar a la lletra dolcíssima de l'immortal Mossèn Cinto, l'aleshores gran músicà, encara no castellanyitzat, encara no estrangeritzat, Amadeu Vives.

I, mal que avui ens poguéssiu titllar de ridícules romàntiques, nosaltres, en aquesta hora de tristor profunda, d'enyorament pregón, de desesperança, nosaltres—o, els homes qui aneu a festes carnavalesques!—, nosaltres ens compremem presoners de tota la nostàlgia que s'havia emprat del cor i del cervell del poeta quan escrivi la dolça poesia, i de la no menys intensa que s'apoderà de les facultats totes del músic quan li aplicà l'entristidora melodia.

Perquè, en aquells dies dictatorials—que tenim por d'haver d'enyorar—el violí, el piano, l'acordeó o la guitarra que planyien llurs cordes o llurs flautes amb les notes de "L'Emigrant" se'ns enduien, se'ns emportaven vers una regió enlairada, diríem celestial, d'amor profunda, de sacrifici, d'esperança; com una mena de més enllà on sols la puresa imperés, on hom podria bugadejar i fer net de tanta injustícia i de tanta immoralitat, de tantes enveges i de tantes submissions, de tanta covardia i de tant d'aplanament com en aquells dies eren el nostre pa, i per cap cantó ni de cap manera no podíem imaginar que arribés una hora dita de deslliurança però que, de fet, no fos sinó un canvi de noms de coes i un altre canvi de persones qui les manegessin.

I avui que, després d'encara no tres mesos de l'adveniment d'una República que, pel moment, no sabem què és, escadusserament sentim com les cordes o les llengüetes de violí, guitarra, piano o acordeó criden l'atenció del vianant amb el planyívol cant de "L'Emigrant", avui més que mai, més

que—perdó, perdó per la comparança; però és indispensable fer-la!—en aquells dies en què érem seguits i percaçats, i teníem en fitxa els cognoms i els senyals particulars, i cada dos per tres ens deturaven els polissos amb vestit d'home, i fugien del nostre costat, quan parlàvem, tants com ara se les donen de valents (fins l'extrem, molts d'ells, d'assajar-se a ésser-ho anant a presenciar els actes "bèllics" del Passeig de Gràcia amb banderes) per la por que tenien que fossin compromesos; avui, ara, amics meus, germans de Catalunya—únicos possibles germans meus i vostres, lector o lectors—, en sentir la melodia de "L'Emigrant", ens adonem que o bé hem de tornar a començar amb la infusió del sentiment que manca, o bé cal que estiguem previnguts "per quan vingui un altre juny", ni que sigui

la tardor pròxima, per a fer quelcom, per tal que els qui han desertat del costat de la Mare i han oblidat que li devien amor intens, sàpiguen que no hem esborrat pas de la ment ni del cor la lletra dels nostres "Segadors" i que, amb la violència, en tot cas, sabrem fer "endarrera aquella gent tan ufana i tan superba".

Que així saltarem de l'enyorament a l'acció; que així, germans catalans no descatalanitzats, germans que ni tan sols heu volgut que el sol de diumenge que feia relluir sabres i quincalla es posés damunt del vostre rostre i del vostre cos, així demostrarem que sols d'un pregón sentiment, sols d'una intensa i profunda arrel pot eixir-ne el brançam que doni el fruit saborós de la llibertat obtinguda amb el sacrifici.

Vicens A. BALLESTER

Els partits polítics catalans

Tots aquells que creiem de bona fe i amb tota convicció en la solució separatista com a única possible per a resoldre definitivament i amb harmonia el nostre problema nacional—amb harmonia, si ells volen—, d'un temps ençà veiem amb angúnia els procediments que empen els capdavanters polítics catalans quan toquen qüestions que s'hi refereixen.

Ja no parlem, per anacrònics, dels vells polítics de la "Lliga Regionalista". Obstinadament oportunistes, no saberen mantenir mai el gest de rebel·lia amb què calia matissar la reclamació dels nostres drets. Governamentals i conservadors per essència, cercant sempre solucions pacífiques i de concòrdia, encara que això els obligués sovint a transigir i a claudicar, era lògic que es trobessin sempre enfront de qual-sevol intent revolucionari. No és d'estranyar, doncs, el seu suïcidi polític en voler apuntalar la monarquia espanyola, quan ja no hi havia remei. Entre els homes d'aquest vell partit, sobretot entre els joves, n'hi ha certament alguns els serveis dels quals poden encara ésser útils a Catalunya. Caldria, però, modificar completament l'orientació del partit, canviar-li el nom, que ja no val dir res, esdevenir sense embuts la veritable drete catalana, tot procurant foragitar del nostre país la sucursal de la drete espanyola d'Alcalà Zamora i la flamant de Lerroux. Caldria que, tot seguint les petjades de Prat de la Riba, l'herència del qual es disputen, es convertís francament en un partit nacional català. Cal que compreguin que se'ls ha acabat l'hora de les mitges tintes i de les giragoneses, si és que de debò volen fer feina positiva i eficaç.

Els homes d'Acció Catalana, amb un programa excel·lent fins a l'adveniment de la dictadura de Primo de Rivera, feren després una virada que fou completament perjudicial per la causa de Catalunya, perjudici que culmina en el pintoresc pacte de Sant Sebastià. No coneixem exactament el contingut d'aquell cèlebre pacte, i àdhuc sembla que no arribà a articular-se; però per les versions oficiosos d'alguns dels que hi assistiren, sabem que la voluntat de Catalunya fou supeditada a la voluntat de les Corts espanyoles. No era, doncs, el pacte bilateral del qual tothom parlava i al qual hom s'avenia. No era tampoc una entesa de potència a potència. Mentre els catalans es comprometien a ajudar els republicans espanyols a assolir el seu ideal, que era l'enderrocament de la monarquia borbònica, ells no es comprometien més que a posar les nostres aspiracions a la decisió de les Corts d'Espanya, les quals esdevien de fet l'arbitre del futur de Catalunya. No és qüestió de discutir ara si àdhuc aquest minso oferiment que hom feia als representants catalans, era fet a contracor per alguns revolucionaris espanyols. Aviat veurem si aquell pacte significava per ells un acte reivindicatiu per nosaltres, o no era més que una forçada conveniència. Situant-nos, però, al nostre país, podem constatar que després d'haver estat clos aquell pacte i mentre durà el règim monàrquic espanyol, les sagetes d'Acció Catalana eren dirigides exclusivament contra aquell vell règim, i l'objectiu immediat de totes les seves campanyes era la implantació de la República a Espanya. Això, naturalment, determinà un desplaçament en l'opinió del poble. El republicanisme absorbia el catalanisme. La campanya republicana del període pre-electoral explica l'exaltament del poble el dia que fou proclamada la República. Molt engegament per tot allò que significava República: no gaire per allò que volia dir catalanisme. Els errors, en política, són fatals. Aquesta error fonamental dels homes d'Acció Catalana, i l'error de tàctica en les eleccions d'abril, foren causa que el poble els negués el vot i l'atorgués a aquell partit que li mereixia més confiança revolucionària. Li costarà molt ara al

Partit Catalanista Republicà, tot i tenir homes de capacitat política reconeguda, tornar a tenir la confiança del poble.

Els homes d'Esquerra Republicana, i ens referim naturalment només a aquells que sempre havíem considerat com a integrants catalanistes, tampoc no han respost a la confiança que els teníem. Els seus procediments ens fan dubtar del seu antic sentiment separatista. Hem de reconèixer que assoliren el poder en circumstàncies ben desfavorables pel catalanisme. El poble llavors volia República i no altra cosa. Calia obrar amb molta tàctica per tal de conduir novament la massa pels viaranyes del catalanisme. Els homes de l'Esquerra, però, intentaren un vaitot i proclamaren la República Catalana. En aquells moments difícils i decisius no mancaren patriotes disposats a tot per la defensa de la nostra incipient República; però el poble no respongué, i calgué retrocedir una mica. Malgrat la realitat de tots aquests fets, si ens fixem ben bé en tots els detalls, veurem que els procediments polítics dels dirigents de l'Esquerra Republicana no eren animats de cap esperit secessionista, sinó plenament federal. Ja en la mateixa declaració pública de constitució de la República Catalana, que firmà Francesc Macià, declara textualment que proclama "...la República Catalana com Estat integrant de la Federació Ibèrica." Més tard, els fets han anat confirmant aquest sentiment federal de tots els homes de l'Esquerra.

En una conferència que Pere Coromines donà a París, fa poc temps, deia que la separació de Catalunya d'Espanya podia ésser un acte de justícia; però que també era una conveniència pels catalans. I ho il·lustrava amb nombroses dades numèriques. Això és el que passa. Hi ha catalans que som separatistes per convicció, per justícia, perquè creiem que el nostre problema és purament un problema de llibertat. En canvi, hi ha altres catalans que són separatistes de conveniència, no pas en el sentit econòmic del qual parlava Pere Coromines, sinó en el sentit polític. Per això aquests darrers temps hem pogut sentir tantes vegades aquesta frase del homes catalanistes de l'Esquerra: "Nosaltres érem separatistes en temps de la monarquia. Ara, amb la República, som federals. Però si no ens concedeixen el que demanem, tornarem a ésser separatistes." Què vol dir, això? Vol dir que els que parlen així alen la bandera del separatisme com una arma amenaçadora, com un fet circumstancial per assolir llur ideal, que és el federatiu. Vol dir que no senten profundament el separatisme. Vol dir que l'abrandament d'abans no era sincer, o no és sincer el desig de germanor i de "concòrdia" d'ara. En tot cas, per què no parlen clar? I quan intenten parlar-hi una mica, per què cuiten a rectificar-se? Si els homes de Madrid en tocar la qüestió catalana, no tenen pèls a la llengua, per què n'hi tenen ells? Si ara que tenen tot un poble al darrere no es senten prou forts per manifestar-se obertament separatistes, és que no creuen en el separatisme... o que no creuen en el poble.

DIAPHEBUS

Aviat seran convocats els patriotes del Districte III (Sarrià) a una reunió preparatòria per a la fundació del «Casal Nacionalista Radical del Districte III Nosaltres sols!»

A la Redacció del nostre periòdic es reben adhesions: Canuda, 14, pral.

Avui surt

Ja ha arribat l'hora: avui diu que ens deixaran saber ço que és l'Estatut de Catalunya. Es del cas, doncs, que tots els catalans ens disposem a admirar l'obra magna dels ex-separatistes de l'"Esquerra Republicana de Catalunya". Respecte al que serà o al que no serà, nosaltres no en tenim cap indici, ja que els autors del gran projecte, demostrant que no sols són ex-separatistes, sinó ex-demòcrates, han portat les coses amb tant secret, que sols notícies contradictòries han arribat a nostres orelles, no deixant-nos fer càrrec de si sols es reduirà a una mancomunitat "ben entesa", o si s'hauran atrevit a fer quelcom atemptatori allò que en diuen la integritat de la Pàtria... espanyola. Sort tenim que la Ponència va anar a Núria, i segurament allí, complimentant una antiga superstició, deuriem ficar el cap dintre l'olla, i el resultat, si no és una olla, deurà ésser un fill xamós, si no per Catalunya, per Espanya.

Creiem això, perquè estant segurs de què no s'haurà fet res sense el previ consentiment dels que manen a Madrid, el projecte no desdirà de les declaracions centralitzadores fetes darrerament per diversos ministres espanyols. També ens ho fa creure el flamant projecte de Constitució espanyola, publicat fa pocs dies, segons el qual, podem confiar d'obtenir tanta llibertat, que ni tan sols podrem muntar una estació de radi sense el permís de la superioritat central. I encara ens

"El alma en los labios", heu-vos ací l'article que voldríem recordar a don "Lacandro": Allò de què el "automòbil es el vehículo de la burguesía"; "que la propiedad es un robo"; "robad; matad; incendiad"; "de la cárcel se sale; del presidio, no"; "levantad el velo de las novicias, y elevadlas a la categoría de madres..."

Llavors, don "Lacandro", l'ex-Emperador del Paral·lel, tenia "el alma en los labios".

en convenç més, la moixiganga del diumenge passat, on, els que van tenir el poc patriotisme d'anar-hi, van poder veure els nostres ex-separatistes actuant de suplents dels que toren cabdills de la Unió Patriòtica primo-riverenca.

Se sol dir que, de vegades, les aparenances enganyen, i encara que, per desgràcia, en aquesta ocasió tenim la plena convicció que les aparenances no ens enganyaran, nosaltres, que hem estat tres mesos esperant desconfiats l'obra dels nous deixebles dels procediments cambonians, podem encara esperar alguns dies més, però sempre a l'aguait de ço que pugui passar, o, més ben dit, de ço que segurament passarà: una hora històrica, perduda miserablement pels que s'han posat al davant del moviment nacionalista; la llibertat de Catalunya llegada com una aspiració a les generacions futures.

El desengany serà terrible; la Història maleirà els que no han sabut aprofitar els actuals moments; però nosaltres, amb més coratge i més entusiasme que mai, seguirem la nostra tasca redemptora, serem l'enllaç entre l'ahir i el demà, i pesi a qui pesi i costi el que costi, arribarà el dia que la naturalesa imposarà ses lleis eternes i immutables, i Catalunya serà la Catalunya lliure i sobirana.

No desesperem, amics: els homes passen, els partits es desacrediten i es desfan, l'errada d'un moment tira per terra els més grans prestigis: sols la Pàtria és intangible i és eterna; els veritables patriotes són els qui mantenen el foc sagrat, símbol de sa dignitat i penyora de la sobirania que s'acosta.

A. MALLSOL

Fàbrica de Moïlures
Marcs • Quadros • Rellous

Casa Bargalló

Urgell, 24
Barcelona

Una carta que és tota una lliçó

(Copiada de «Bizkatar», setmanari nacionalista)

Aquestes ratlles, dirigides al ciutadà Prieto, foren escrites pel ciutadà Urrengoetxea, membre significatiu d'Acción Vasca.

«Acción Vasca» és l'esquerra del nacionalisme basc; l'esquerra que es llença en braços dels republicans i socialistes espanyols, que li prometen tot a mans plenes, i ara, com la cosa més natural del món, ni es recorden tan sols de tantes promeses.

«Acción Vasca», per a servir la República Espanyola, sacrifica un bon tros del seu ideal, potser bocins de la seva ànima.

Al seu sacrifici, com han respost els falsos amics d'ahir!

Bo serà que els catalans massa refiats es contemplin en aquest mirall.

Madrid, 9 de mayo de 1931.

Sr. D. Indalecio Prieto.

Presente.

Mi querido amigo: En cinco días que llevo en Madrid, las veleidades equívocas del Gobierno han transformado el franco optimismo con que vine a colaborar en la solución del problema político del país vasco en desilusión que ha de poner freno y cautela en mi futura actuación.

Es comprobado que los partidos de izquierda, y el Gobierno con ellos, han acogido a Acción Nacionalista Vasca sólo en cuanto pudiera aprovecharse de su potencialidad y de su esfuerzo decisivos a mi entender en Bilbao y Bizcaya, para la instauración y afianzamiento del nuevo régimen, no para recoger con la debida protección su aspiración de Autonomía amplia, integral, para el país vasco, para Euzkadi.

Me he convencido de que el Gobierno desconoce el problema nacionalista, o de que, conociéndolo, no se percató de su enorme gravedad en Cataluña y Euzkadi; o de que, estimándolo en su verdadera medida y significación—y ésta sería la hipótesis más desfavorable ante la opinión del país vasco—, no se apresta a resolverlo con la obligada lealtad.

No pueden ustedes negar que el temor de una lucha civil en nuestro país quedó disipado por la actuación de Acción Nacionalista Vasca, que neutralizó en todo momento los brotes de provocación que surgían de ciertos elementos de la derecha nacionalista, prestando así una eficaz cooperación a la consolidación de la República Española, que ésta debe agradecer a nuestro partido como servicio extraordinario.

Pero no deben ignorar ustedes que Acción Nacionalista Vasca ha actuado con este espíritu—yo por lo menos, creyendo de buena fe y esperando del Gobierno el cumplimiento del pacto solemne de San Sebastián mediante la constitución de Euzkadi—en Euzkadi, repito, no en cada una de sus regiones de un Gobierno provisional autónomo que redactara su propio Estatuto y recabara el asenso del país para su Código fundamental; y que hecho esto y ofrecido por el país vasco el debido engranaje de aglutinación con el Poder central, sólo restaba al Gobierno Provisional presentarlo con su voto y con su recomendación sincera a las Cortes Constituyentes, y a éstos sancionarlo solemnemente sin otra ingerencia de aquél, ni salvadad por parte de éstas y que las condescuentes a garantizar el reconocimiento de los derechos del nombre y de los postulados que de esos principios se derivan y son con-

quistas de la revolución en los Estados modernos. Tal se infería de la referida autorizadísima que tenemos del Pacto de San Sebastián.

Esperanza vana la nuestra, pues que al Gobierno, por lo visto, no le interesa, hoy, el pacto de San Sebastián. Me creo obligado a hacer constar mi impresión, que es esa: O, en otros términos, que la República Española se propone mantener el mismo ambiente centralista que nos hizo repudiar acerbamente el régimen monárquico, juzgando, quizá prematuramente, que podía prescindir, porque le estorban para sus designios unitarios, de las colaboraciones que antes solicitó.

De no ser así, el Gobierno hubiera escuchado la voz de Acción Nacionalista Vasca en lo que a constitución de Ayuntamientos en la zona rural de Bizcaya se refiere: hubiera aportado su decisiva influencia al pleito de la prensa nacionalista, desde el primer momento y por los medios que tratamos de utilizar: y sobre todo, no hubiera puesto el menor reparo para que se "hubiera instaurado ya en el país vasco, en todo el país vasco, su gobierno provisional", sin apresurarse a montar la máquina burocrática de mando dentro de los mismos moldes del viejo régimen.

No lo ha hecho así ni lo quiere hacer para cultivar y alimentar nuestras posibles divisiones internas, y a su amparo—es mi opinión—rehuir el cumplimiento de su promesa. O cumplirla en forma incompleta, mediando la confección de nuestros Estatutos con ingerencias que el país tiene que rechazar.

Desengañado ya, juzgo haberme excedido en el crédito de confianza que otorgué al Gobierno Provisional de la República con perjuicio para el país, y debo rectificarme apresuradamente diciéndole que no espero de la República, de la actual República por lo menos, la solución espontánea y cordial de su problema: que todos cuantos en plano de concordia, mutilado temporalmente nuestro ideal, porque creímos que parcialmente lo teníamos resuelto con ustedes, debemos renunciar a toda esperanza y volver con más entusiasmo y decisión que nunca a defender nuestros derechos nacionales: el derecho de Euzkadi a recabar y conseguir su independencia y traducirla en el Gobierno propio que mejor responda al espíritu y voluntad de su mayoría.

Y todo por la incomprensión de España y de sus Gobiernos, que no han sabido o no han querido estimar, con la debida obligada correspondencia, la eficazísima labor de Acción Nacionalista Vasca, que salvaba a ustedes de toda inquietud al enfrentarse con un pavoroso problema.

No quiero tampoco ocultarle que me resulta doloroso adoptar esta resolución, pero a ella voy sin titubeos, porque en primer término me debo a mi patria y en ella y para ella tengo que concentrar mis esfuerzos todos, distraídos hasta ahora en menesteres que sólo han redundado en provecho de España, lo cual no me dolería de no haberse manifestado en ustedes la incompatibilidad que creo haber advertido y dejo apuntado.

Cumplido el deber de amistad que mi lealtad me imponía para con usted y deslindando el campo de mi futura actuación política, en aquélla me reitero con la consideración de siempre...

d'esclavatge, l'exèrcit és el lloc on l'individu perd la seva personalitat, per convertir-se en instrument que ha d'obeir a cegues els caps, sense poder fer cap objecció a ordres que repugnen a la consciència. Allà l'home es mou i evoluciona sota les veus de comandament, com un ramat de moltons als crits del pastor.

Com a liberals, ens repugna que es pugui obligar un home a exercir una missió que no sent ni desitja. Ja en les primitives Bases de Manresa hi ha aquell "volem l'exèrcit voluntari", que és tot un programa. Per tant, com a catalans i liberals, lamentem i censurem que homes d'esquerra, que fan gala tothora de defensar la causa de la llibertat i la justícia, avalin amb la seva presència les festes militars i comportin que les filles llurs apadrinin les banderes d'un Estat opressor.

Els homes de dreia apuntalaren la monarquia borbònica, i els d'esquerra fan tasca militarista espanyola. Quin calvari has de passar, Catalunya, en veure els teus fills cometre totes les baixeses! En la història dels pobles oprimits, veiem com es comporten els seus homes davant l'Estat opressor, amb dignitat, amb virilitat i amb heroisme. Es solament aquí, a Catalunya, que portem l'estigma de la baixesa, de la claudicació i de la covardia. Les nostres ànimes rebels batreguen d'indignació en veure aquest

Hem de pregar, una vegada més, als nostres col·laboradors, que facin un alto en enviar-nos original. Tenim més de trenta articles, que ja no es podran publicar.—Nota de la Direcció.

estúpid comportament dels nostres homes representatius.

Quin Estatut han de presentar aquests catalans que davant les embestides de l'enemic vincen cada dia més les espinades? Quines lleis de llibertat han de crear, aquests homes? Quin honor han de fer a la nostra llengua? Ja veig que es contentaran amb un bilingüisme vergonyant com el del "Full Oficial dels Dilluns", del qual en fan una tirada esquivada a darrera hora en català, quan ja fa hores i hores que l'edició espanyola és escampada per la ciutat.

Que dura poc, l'esperança! El dia de la proclamació de la República catalana ens deixarem endur per les il·lusions del moment. Però fou un goig sense alegria.

Ja aquella pissarra que penjaren com un "Inri" en el balcó de la Generalitat, ens féu mala espina: "Rei ha abdicat a les 4 de la tarda." Amb aquesta inscripció ja constatarem que no aniríem enlloc. Què podíem esperar d'uns homes que desconeixen la pròpia llengua? No ens equivocàrem. Han passat unes setmanes, i de claudicació en claudicació, hem arribat a davallar en aquesta festa de les banderes, vergonya d'homes i pobles. En temps de pau, en un país democràtic i liberal, no s'hauria de veure tan sols ni un uniforme pel carrer; l'exèrcit voluntari, a fer pràctiques i exercicis militars, a les casernes i als camps de concentració. Però mai no cap demostració en la via pública de funcionaris de l'Estat en massa. Ara que a Espanya tenen un ministre de la guerra que comprèn ço que ha d'ésser un exèrcit i n'espurga tota la faramalla i tota la fatxenderia, aquí a Catalunya, que ens les donem d'avancats, tornen aquells temps de jures i parades, per a poder lluir totes les patums i totes les quincalles. En el pas que anem, encara veurem misses de campanya a la Plaça de Catalunya, i els consellers de la Generalitat amb sabre. No n'hi ha prou de dir-se d'esquerra; cal demostrar-ho amb els fets, i mai, però mai, serà home d'esquerra el que es quadra davant el militarisme opressor i li fa acatament.

Nosaltres, que tenim respecte per totes les maneres de pensar, davant els fets d'uns homes que estan renyits amb les idees que prediquen, diem amb tota la força dels nostres pulmons: Farsants!

SOLUS

ELS FETS D'OLOT

—?...
—Són els republicans de darrera hora que estan explicant amb bones paraules l'abast del mot "llibertat a Jaume Compte i els seus".

Després del triomf

Bell triomf assolit per l'ideal esguerrà a la nostra terra, i si haguéssim de jutjar per aquest fet la sort que ens espera, no hi ha dubte que fóra el deslliurament immediat i integral de Catalunya.

Mes si meditem, la joia del triomf pot esdevenir no res, com altres vegades ha passat a casa nostra, i avui és més enutjosa encara la comparança amb altres esclats de la nostra terra, si pensem que l'entusiasme de la nostra joventut pot esdevenir desil·lusió en escatir la causa d'aquest triomf.

Als que estem bregats en la lluita, als que hem treballat pel deslliurament del nostre poble i altres pobles de la terra esclaus com el nostre, a costa de privacions, sacrificis, exilis i presons, i mai, per mai hem allucinat la nostra joventut amb falses estridències, no pot fer-nos gaire il·lusió el triomf assolit per l'allau esguerrana famolenca de govern.

Si la nostra joventut escateix la causa primordial del triomf, una tramuntana de revolta pot estendre's per tota la nostra terra, per veure's defraudada en els seus preuats ideals de redempció.

Si per raons interiors de partit volen amagar l'evolució soferta en la ideologia del cabdill i del seu programa, recordem tots la gesta de revolta portada a cap per Estat Català. Tots sabem la ideologia d'aquella gesta.

I bé. Comparem. L'estat major del cabdill temia que sostenint aquella ideologia i aquell programa, el triomf seria lent i penós, i, per tant, calia evolucionar i evolucionaren, és de creure, a contràcor del cabdill.

Cap on? De cara a conquerir el govern. fos com fos; i el partit fou engruixit pels arribistes, els forasters i els mancats d'ideals nacionalistes i el partit de l'home de la gesta, de la revolta armada, de l'home perseguit, exiliat, deu el triomf i li ha portat el triomf la nota espanyolista; i la nota espanyolista ventada als quatre vents en tots els seus actes li ha sumat als seus rengles tot l'anti-català que viu dins la terra nostra, els elements extremistes i dissolvents, tota la faram arrecerada als barris baixos i tots aquells elements que no senten ni volen la llibertat de Catalunya, per la qual es va allistar aquell estol de joventut freturosa de llibertat i amara de patriotisme.

I bé; com queda a casa nostra l'ideal del cabdill i el seu programa? I com queda aquesta joventut i aquest poble de Catalunya que els seus cabdills porten a les Corts Constituents d'Espanya per a la defensa del seu Estatut i de les seves llibertats, a tota aquesta terregada de la terra, i aquesta representació genuïna dels contraris acerrims de les llibertats de Catalunya.

El greuge inferit a aquesta joven-

tut anul·la per complet el triomf i promou una separació a la ideologia d'ara.

Nosaltres hem de revoltar-nos contra tal procedir, i ben alt diem al cabdill i als que el rodegen que aixequem bandera de combat en contra de la seva actuació per haver esclavitzat de nou sota el jou d'Espanya la nostra amada terra.

Catalans!!! Joves de Catalunya!!! Allisteu-vos a les nostres files per a lluitar fins assolir les nostres reivindicacions i la llibertat de Catalunya!

Jordi FONTANALS

Hem rebut, i la publiquem no cal dir que amb complença, la següent nota pregada:

"Al señor director de "Nosaltres sols!".
Habiéndose hecho público un manifiesto firmado, al parecer, por diversas entidades regionales, entre las que figura el Centro Asturiano de Cataluña, esta asociación quiere hacer constar terminantemente que de tal manifiesto no tuvo noticia alguna sino después de haber sido lanzado a la opinión.

QUI HA DE DONAR LLUM DONA FUM

Senyors regidors del nostre consistori que encara no tenen els rètols en català, a les seves botigues, als seus domicilis públics:

Jaume Vachier i Pallé
de l'Esquerra Catalana

Josep Cabré i Gelabert
de la Lliga Regionalista

Casimir Giralt i Bullich
del Partit Radical

Frederic Presó Villarest
Salmeron, 76

P. Huguet Puig de Rajols
Ronda Universitat, 17

David Ferrer
d'Acció Catalana
Passeig de Gràcia, 84

Jaume Creus Bassa

Aquest minyó, molt aficionat i molt desgraciat en qüestions i afers de foc, és el Generalíssim de les tropes "que han de lluitar per Catalunya, oficialment", adherit a la Generalitat de Catalunya, i en el seu magatzem de borres de cotó, de la Ronda de Sant Pau, té uns lletrercets que no són escrits en català.

A. López, impressor; Om, 8.—Barcelona

BATECS

Hem vist unes fotografies de la festa de les banderes, i en veure aquella multitud, mentiríem si no dignéssim que ens va causar una gran tristesa.

Avui el militarisme s'ha allotjat en el cap i casal de Catalunya. "Màlum signum." Avui és, a Barcelona, la capital on es victoreja l'exèrcit i els

militars. Els que fomenten el militarisme, li donen agalles i li fan acatament, són els homes d'esquerra. Quina paradoxa! Quina davallada més denigrant! Ço que no aplaudiríem, ni que fos a un exèrcit català, hem de contemplar com es tributa a l'exèrcit espanyol. El militarisme és un focus

Per a dimarts, a les deu de la nit, hi ha anunciat un canvi d'impressions entre els socis de "Nosaltres sols!" referent als moments actuals. Es prega l'assistència de tots i la puntualitat